

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง **บทบาทการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีผลต่อการยอมรับ** เข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพ จังหวัดราชบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประเภท One Shot Descriptive Survey โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งสุกท้ายครั้งเดียว

ประชากรที่ทำการศึกษา

สมาชิกสหกรณ์โคนมหนองโพ จังหวัดราชบุรี มีจำนวนทั้งสิ้น 1,700 ราย (สถิติเมื่อปลายเดือนธันวาคม 2524)

ในที่นี้ได้ทำการสุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน คูสมรสหรือบุตรก็ได้ที่อยู่ในรายชื่อสมาชิกสหกรณ์โคนม โดยคิดร้อยละ 10 จากจำนวนสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 1,700 คน จึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างไว้ 170 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ๆ (Simple Random Sampling) และใช้เวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 15 - 31

มีนาคม 2525

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 5 ตอน คือ.-

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว สถานภาพในครอบครัว สถานภาพการสมรส ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่รายได้ การถือครองที่ดิน จำนวนโคมที่เลี้ยง ความทันสมัย ตำแหน่งทางสังคม

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับสาร ได้แก่การรับสารทั่วไป และข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์โคม

ตอนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างบุคคลเกี่ยวกับสหกรณ์โคม ความเชื่อถือในสื่อบุคคลแต่ละประเภท และการยอมรับเขาเป็นสมาชิกสหกรณ์

ตอนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับกลวิธีการติดต่อสื่อสารของสื่อบุคคลในเรื่องสหกรณ์โคม ฯ

ตอนที่ 6 เป็นคำถามเรื่องความเห็นของสมาชิกต่อการบริหารงานของคณะกรรมการสหกรณ์ ฯ

การทดสอบแบบสอบถาม

เพื่อให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด ก่อนจะออกแบบสอบถามจริงได้นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดสอบก่อน (Pretest) โดยสัมภาษณ์จากสมาชิกที่ไม่ได้รับเลือกให้อยู่ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คนที่ตำบลหนองโพ ในวันที่ 12 - 15 มค. 2525 และพิจารณาเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในแบบสอบถามก่อนจะทำการวิจัย สำหรับพนักงานเดินสำรวจนั้น เพื่อให้ทุกคนทำตัวเป็นกลางที่คี่และสอบถามในลักษณะที่เหมือนกันทุกคน เพื่อจะได้แบบสอบถามที่เชื่อมั่นได้ (Reliability) ได้มีการอบรมให้พนักงานเดินสำรวจได้รู้ถึงเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ใหญ่ถูกสัมภาษณ์ได้ตอบอย่างจริงใจที่สุดและให้ข้อเสนอที่ถูกต้องตามความจริงมากที่สุดก่อนที่จะให้ออกสำรวจจริง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่การศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ความเป็นคนทันสมัย สื่อมวลชน สื่อบุคคลประเภทต่าง ๆ ความถี่ในการเปิดรับสื่อ การสื่อสารระหว่างบุคคล

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การยอมรับเขาเป็นสมาชิกสหกรณ์โคม ฯ ในช่วงระยะเวลาการยอมรับนวัตกรรมเร็วหรือช้า

แบบแผนการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล

1. การรวมข้อมูล หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลในสนามแล้ว ได้นำมาทำการประมวลผลข้อมูลโดยกำหนดรหัสในแบบฟอร์ม จากนั้นจึงนำลงไปในบัตรคอมพิวเตอร์ เพื่อให้เครื่องคอมพิวเตอร์วิเคราะห์หาค่าสถิติต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ส่วน คือ.-

2.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เป็นการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และนำผลที่ได้มาเสนอในรูปตารางอัตราส่วนร้อยละ

2.2 การวิเคราะห์เพื่อพิสูจน์สมมติฐาน (Hypothesis Testing) ใช้การทดสอบทางสถิติควายค่า ไคสแควร์ (Chi-Square Test) หาค่าความแตกต่างของตัวแปรในระดับความเชื่อมั่นที่ 0.05 เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่มีความเชื่อมั่นได้ และการทดสอบทางสถิติควายค่า

Partial Correlation คือการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดคู่หนึ่ง (x,y) ที่กำจัดความสัมพันธ์เชิงเส้น Linear Relation ที่ตัวแปรทั้งสองต่างก็มีต่อตัวแปรอื่น (z) เป็นการหาความสัมพันธ์ของ x และ y ล้วน ๆ ไม่เกี่ยวกับ z ถ้าค่า $r_{x,y,z}$ มีค่าน้อย กล่าวคือ มีค่าใกล้ 0 สามารถสรุปได้ว่า x,y มีความสัมพันธ์กันอย่างแท้จริง และมีความสัมพันธ์สูง แต่ค่า $r_{x,y,z}$ มีค่ามากกว่า $r_{x,y}$ แสดงว่าตัวแปร z เป็นตัวการบดบังที่ไม่ให้เห็นความสัมพันธ์ที่แท้จริงของ $r_{x,y}$

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) จากสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การดำเนินการวิจัย

หลังจากทดลองทดสอบ (Pretest) และแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเท็จจริงที่ได้จากการทดลองทดสอบแล้ว ในการดำเนินการวิจัยได้สุ่มตัวอย่าง 200 ตัวอย่างจากหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน แล้วคัดออกให้เหลือเพียง 170 คนภายหลัง โดยมีหลักเกณฑ์ในการสัมภาษณ์ตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ.-

1. ถ้าในครัวเรือนมีผู้สมรสเพียงคู่เดียว ให้สัมภาษณ์สามีหรือภรรยาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนม
2. ถ้าในครัวเรือนที่ไม่มีผู้สมรสเลย ให้สัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนม โดยไม่คำนึงถึง เพศ และอายุ
3. ถ้าในครัวเรือนที่มีผู้สมรสกว่า 2 คู่ขึ้นไป ให้เลือกสัมภาษณ์คนใดคนหนึ่งตามกฎเกณฑ์ตามลำดับ คือ.-

ก. สัมภาษณ์สามีหรือภรรยา ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นสมาชิกสหกรณ์โคนมที่มีอายุต่ำกว่า 60 ปี และกำลังอยู่กินฉันท์สามีภรรยา

ข. ถ้าในบ้านไม่มีคุณสมบัติตามข้อ 3 (ก) ให้สัมภาษณ์ผู้ที่มีความสำคัญต่อการทำมาหากินของครัวเรือน มากกว่าสามีภรรยาคนอื่นๆ เช่น บุตรชาย หรือบุตรเขย เป็นต้น

เพื่อพยายามให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรที่ศึกษาอย่างแท้จริงจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรจากหมู่บ้านทั้งหมด 8 หมู่บ้านในตำบลหนองโพ หมู่บ้านละ 25 คน โดยวิธีการจับฉลาก (The Bin Method) ซึ่งจะทำให้ได้ประชากรที่ศึกษาครบ 200 คน จากนั้นจึงคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ เช่น ฉบับที่ตอบไม่ครบทุกข้อ หรือที่พนักงานเดินสำรวจบันทึกไว้ว่าไม่สมบูรณ์ เช่น ตอบคำถามไม่รู้เรื่อง ตอบคำถามไม่ตรงกับคำถาม หรือตอบคำถามในขณะที่ไม่เต็มสมาธิ เช่น ในขณะที่ทำงาน หรือบุตรกวนอน หรือไม่เต็มใจจะตอบคำถาม เป็นต้น ฉบับที่ไม่สมบูรณ์เหล่านี้จะคัดออก 30 ฉบับ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ต้องการคือ 170 ฉบับเท่านั้น